

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Pilisjászfalui Nagy-Somlyó

Utoljára módosítva: 2013-11-09 16:55:03

Megye: Pest

Községhatár: Pilisjászfalu

A terület kiterjedése: 49.7375 hektár

Védetté nyilvánítás év: 2002

GPS koordináták: 47.65984, 18.80237

Felmérést végző személy(ek) neve: Pintér Balázs

E-mail címe(k): pinyobe@gmail.com

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A hegyet legkönnyebben a Dombhát vagy az Árvalányhaj utcáról lehet megközelíteni.

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):
A Nagy Somlyó Pilisjászfaluból könnyen megközelíthető, a nyugati oldalánál több utca (pl. Dombhát vagy az Árvalányhaj utca) is végződik. A hegy főleg dolomit alapkőzetű, amelyre a hegylábi részeken homok rakódott le. Növényföldrajzi érdekessége, hogy két flórajárás, a Kisalföld (Arrabonicum) illetve a Pilis-Budai-hegység (Pilisense) határain fekszik, ezért flórája igen változatos. Élőhelyei közül fontos kiemelni a nagyobb kiterjedésű molyhos tölgyes bokorerdőket (M1), felnyíló mészkedvelő lejtő és törmelékgyepeket (H2) és a mészkedvelő nyílt sziklagyepeket (G2), melyek nagyon szép állapotban maradtak fenn. A védett növények ezen a három típuson koncentrálnak, több faj ezres nagyságrendben, mint pl. bunkós hagyma (*Allium sphaerocephalon*), a selymes peremizs (*Inula oculus-christi*) vagy a tavaszi hérics (*Adonis vernalis*). A hegyen irodalmi adatokkal együtt több, mint harminc védett vagy egy fokozottan védett növény előfordulása ismert. A fokozottan védett, Natura 2000 jelölőfajnak, a magyar gurgolyának (*Seseli leucospermum*) a déli nyílt sziklagyepekben él pár száz töves állománya. Az özönnövények csak kis mértékben gyomosítanak a területen, főleg a hegylábi részeken. A változatos élőhelyeknek igen gazdag állatvilága is van. Ízeltlábúak közül a túrázók szeme elé főleg a védett, de országosan is gyakori fajok kerülnek, mint pl. az imádkozó sáska (*Mantis religiosa*) vagy a kardoslepke (*Iphiclides podalirius*), de egy speciális felmérés meglepő eredményeket hozhatna az élőhelyek ismeretében. A hüllők közül a zöld és a fürgé gyíkkal (*Lacerta viridis*, *L. agilis*) lehet általában találkozni. Az erdőben a hazánkban gyakori fészkelő madárfajok (pl. vörösbegy – *Erithacus rubecula*, széncinege – *Parus major*, erdei pinty – *Fringilla coelebs* stb.) többsége nagy egyedszámban fordul elő. A Nagy-Somlyó gazdag természeti kincsei miatt jogosan része a Pilis és Visegrádi-hegység (HUDI20039) Natura 2000 területnek.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

70 % Erdő

25 % Gyep

5 % Cserjés

% Vizes terület

% Egyéb

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
G2 Mészkedvelő nyílt sziklagyepek H2 Felnyíló mészkedvelő lejtő és törmelékgyepek M1 Molyhos tölgyes bokorerdők L2a Cseres-kocsánytalan tölgyesek LY2 Törmeléklető-erdők (hársakban gazdag, törmelékes talajú, üde erdők) P2b Galagonyás-kökényes-borókás cserjések

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket):

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Kevés

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Nincs

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Nincs

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Igen

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

A védett terület egy nagyobb hegyvonulat keleti széle, nyugatra nagyobb kiterjedésben hasonló élőhelyek találhatóak meg, mint a Nagy-Somlyón.

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - A jóval nagyobb kiterjedésű Pilis és Visegrádi-hegység (HUDI20039) Natura 2000 terület része a Nagy-Somlyó.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

Árlevelű len (*Linum tenuifolium*): gyakori Bíboros kosbor (*Orchis purpurea*): ritka Bozontos árvalányhaj (*Stipa dasyphylla*): ritka Budai imola (*Centaurea scabiosa* subsp. *sadleriana*): szórványos Bunkós hagyma (*Allium sphaerocephalon*): gyakori Dunai berkenye (*Sorbus danubialis*): ritka Kisfészű hangyabogáncs (*Jurinea mollis*): ritka Kislevelű nőszőfű (*Epipactis microphylla*): ritka (egy tő került elő) Közönséges sárga-kövirózsa (*Jovibarba globifera* subsp. *hirta*): gyakori Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*): szórványos (A déli sziklakibúváson pár száz töves állomány található.) Magyar repcsény (*Erysimum odoratum*): szórványos Nagyezerjófű (*Dictamnus albus*): gyakori Nagy pacsirtafű (*Polygala major*): ritka Pusztai árvalányhaj (*Stipa pennata*): gyakori Pusztai meténg (*Vinca herbacea*): gyakori Sárga koronafürt (*Coronilla coronata*): ritka Selymes peremizs (*Inula oculus-christi*): gyakori Tavaszi hérics (*Adonis vernalis*): gyakori (ritka: 1–100 tő; szórványos: 100–1000 tő; gyakori: 1000–) Csiky és Bódis 1999-es előadásukban a fentiekén kívül még 17 védett növényt – többek közt leánykökörcsint (*Pulsatilla grandis*), magyar zergevirágot (*Doronicum hungaricum*) és gérbicset (*Limodorum abortivum*) – jeleznek a Nagy Somlyóról. Bár a lehatárolás nem ismert (valószínűleg nagyobb kiterjesedű, mint a védett terület), a jelzett fajok többsége ma is előfordulhat a hegyen. Csiky J.– Bódis K. (1999): A pilisjászfalui Kis- és Nagy-Somlyó flórája. – MBT Bot. Szakoszt. 1352. Szakülés, Budapest. Megj. Kivonata megjelent a Botanikai Közleményekben.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

Imádkozó sáska (*Mantis religiosa*): szórványos Kardoslepke (*Iphiclides podalirius*): szórványos
Fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*): szórványos Zöld gyík (*Lacerta viridis*): gyakori F ürge
gyík (*Lacerta agilis*): gyakori Barátka (*Sylvia atricapilla*): gyakori Csilpcs alp füzike
(*Phylloscopus collybita*): gyakori Egerészölyv (*Buteo buteo*): szórványos Énekes rigó (*Turdus
philomelos*): gyakori Erdei pinty (*Fringilla coelebs*): gyakori Fekete rigó (*Turdus merula*):
gyakori Holló (*Corvus corax*): szórványos Nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*): gyakori
Széncinege (*Parus major*): gyakori Zöldike (*Carduelis chloris*): gyakori Vörösbecy (*Erithacus
rubecula*): gyakori

5. Egyéb észrevétel